

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V OBLASTI BOJA PROTI PRANIU ŠPINAVÝCH PEŇAZÍ

JUST/2018/JACC/PR/CRIM/018

**Rozvoj odbornej prípravy advokátov
v oblasti pravidiel boja proti praniu
špinavých peňazí a financovaniu
terorizmu na úrovni EÚ a jej organizácia**

PRÍRUČKA PRE ŠKOLITEĽOV

22. februára 2021

Vyhlásenie o odmietnutí zodpovednosti

Tieto informácie boli vypracované na základe zákazky zadanej Európskou úniou (referenčné číslo: JUST/2018/JACC/PR/CRIM/018) a nepredstavujú oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia ani žiadna iná osoba, ktorá koná v jej mene, nezodpovedá za prípadné použitie informácií uvedených v tomto dokumente.

VYDAVATEĽSTVÁ

Európska nadácia právnikov

Fluwelen Burgwal 58

2511 CJ Haag

Holandsko

+31 612 990 818

www.elf-fae.eu

info@elf-fae.eu

Rada advokátskych komôr a združení právnikov Európy

Rue Joseph II, 40

1000 Brusel

Belgicko

+32 2234 6510

www.ccbe.eu

info@ccbe.eu

Fotografie (titulná strana):

© Adobe Stock

OBSAH

PRÍRUČKA PRE ŠKOLITEĽOV.....	1
VYDAVATEĽSTVÁ.....	2
ÚVOD.....	4
AKO POUŽÍVAŤ TÚTO PRÍRUČKU.....	5
<i>Vzdelávacie výstupy</i>	6
<i>Metodika</i>	8
ÚČINNÁ ODBORNÁ PRÍPRAVA.....	8
ZDROJOVÉ MATERIÁLY	9
PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE.....	11

PRÍRUČKA PRE ŠKOLITEĽOV

ÚVOD

Táto príručka odbornej prípravy (príručka pre školiteľov) bola vypracovaná pre školiteľov advokátov v oblasti pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na úrovni EÚ. Príslušná príručka je k dispozícii aj pre osoby, ktoré sa zúčastňujú na odbornej príprave ako študenti (používateľská príručka).

Obe tieto príručky vznikli v rámci zákazky na rozvoj odbornej prípravy advokátov v oblasti pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na úrovni EÚ a jej organizáciu, ktorú zadala Európska komisia Nadácii európskych advokátov (ELF) a Rade advokátskych komôr a združení právnikov Európy (CCBE) (zákazka na poskytnutie služieb JUST/2018/JACC/PR/CRIM/0185).

Ciele Európskej komisie v súvislosti s touto zákazkou, ktorá bola predmetom verejného obstarávania:

„Všeobecným cieľom tejto zákazky je zabezpečiť odbornú prípravu advokátov, zvýšiť ich informovanosť a podporiť medzi nimi šírenie kľúčových zásad a pojmov týkajúcich sa pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na úrovni EÚ. Účelom zákazky je analyzovať a posúdiť potreby advokátov a prispieť k ich plneniu, a to zvýšením ich informovanosti o úlohách a povinnostiach v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktoré im vyplývajú zo smernice.

Osobitným cieľom je dosiahnuť, aby program odbornej prípravy oslovil čo najväčší počet advokátov v celej únii. V rámci odbornej prípravy sa dotknutí advokáti naučia, ako čo najlepšie:

- posúdiť a pochopiť príslušné povinnosti v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, odhaliť spôsoby, akými môžu byť advokáti a advokátske kancelárie zneužitú na pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu,*
- uvažovať o postupoch, ktoré môžu advokáti a advokátske kancelárie prijať vo svojich konkrétnych jurisdikciách a v súlade s príslušnými pravidlami komory, aby zabezpečili dodržiavanie najprísnejších etických noriem právnického povolania,*
- identifikovať problém, ktorý sa môže vyskytnúť pri výklade osobitných ustanovení v prípade hypotetických aj skutočných vecí, a najmä v súvislosti s kontinuitou ich obchodných vzťahov s klientmi, ako aj ďalšie okolnosti.“*

Pred vypracovaním príručiek odbornej prípravy vypracovalo konzorcium partnerov posúdenie potrieb v oblasti odbornej prípravy a stratégiu v oblasti odbornej prípravy, a to na základe vyplnených dotazníkov týkajúcich sa súčasných postupov jednotlivých členských štátov pri

zabezpečovaní odbornej prípravy advokátov v oblasti pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na úrovni EÚ. Dotazník vyplnili advokátske komory rady CCBE zo všetkých 27 členských štátov EÚ a Spojeného kráľovstva.

Je dôležité pripomenúť aj [kontext smerníc o boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu](#), keďže sa týkajú advokátov. Pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu predstavujú závažné hrozby pre život a spoločnosť. Vedú k násiliu, podnecujú páchanie ďalšej trestnej činnosti a ohrozujú základy právneho štátu. Vzhľadom na úlohu advokáta v spoločnosti, ako aj na profesionálne a iné povinnosti a normy, ktoré k nej neodmysliteľne patria, musia advokáti za každých okolností vykonávať svoju činnosť bezúhonne, dodržiavať zásady právneho štátu a dávať si pozor, aby neľahčili páchanie žiadnej trestnej činnosti. Nesmú teda nikdy zabúdať na to, že páchatelia trestnej činnosti sa snažia právnické povolanie zneužiť na činnosti prania špinavých peňazí a financovania terorizmu.

Advokáti a advokátske kancelárie musia poznať a dodržiavať povinnosti v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktoré im vyplývajú:

- i) zo základnej etiky právnického povolania vrátane povinnosti nepodporovať ani neľahčovať páchanie trestnej činnosti a
- ii) z požiadaviek práva EÚ.

Všetci advokáti v EÚ musia poznať príslušné platné právne a etické povinnosti, ako aj riziká súvisiace s oblasťou advokátskej praxe, ktorú vykonávajú, a s ich klientmi, a neustále sa musia v tomto smere vzdelávať. Osobitne dôležité je to pri činnostiach prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktoré sa rýchlo a neustále vyvíjajú do čoraz sofistikovanejšej podoby. Najlepšími nástrojmi advokátov na posudzovanie situácií, ktoré by mohli viesť k obavám z prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, sú informovanosť, ostražitosť, rozpoznávanie varovných signálov a opatrnosť.

Cieľom tejto príručky je pomôcť školiteľom, ktorí poskytujú advokátom odbornú prípravu v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, uchopiť túto odbornú prípravu tak, aby advokáti pochopili celý rozsah svojich právnych a etických povinností, ako aj svoju zraniteľnosť voči rizikám.

AKO POUŽÍVAŤ TÚTO PRÍRUČKU

Príručku pre školiteľov dopĺňa používateľská príručka, ktorá je určená pre účastníkov odbornej prípravy.

V používateľskej príručke sa stanovuje podrobnejší rámec pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na úrovni EÚ. Mala by sa považovať za základnú šablónu odbornej prípravy advokátov v oblasti týchto pravidiel. Nemala by sa však vnímať ako pevná stanovená koncepcia, ktorá sa má bezvýhradne dodržiavať na každom kurze odbornej prípravy, keďže kurzy sa, pochopiteľne, môžu líšiť v závislosti od týchto faktorov:

- predchádzajúcich vedomostí a skúseností účastníkov,
- zraniteľnosti účastníkov voči konkrétnym rizikám boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu,
- dĺžky kurzu (keďže v prípade dlhších kurzov je možné rozšíriť obsah jednotlivých oblastí),
- či je kurz všeobecný a týka sa celej témy, alebo konkrétne zameraný na jednu oblasť témy.

Inými slovami, používateľská príručka by sa mala vnímať ako odrazový mostík pre kurzy odbornej prípravy, ktoré sa uskutočňujú podľa stanoveného plánu.

Vzdelávacie výstupy

Pred vypracovaním príručky pre školiteľov a používateľskej príručky sa uskutočnila analýza potrieb advokátov v EÚ v oblasti odbornej prípravy, po ktorej bolo vykonané posúdenie potrieb v oblasti odbornej prípravy. Posúdenie potrieb v oblasti odbornej prípravy by sa malo zohľadniť aj pri príprave kurzu odbornej prípravy na základe obsahu používateľskej príručky. Výsledkom posúdenia potrieb v oblasti odbornej prípravy sú vzdelávacie výstupy v podobe zručností, kompetencií a vedomostí a toto posúdenie tvorí základ tejto príručky pre školiteľov.

Jedným z výstupov posúdenia potrieb v oblasti odbornej prípravy bol poznatok, že prevažná väčšina advokátov chce praktickú odbornú prípravu zameranú na prípadové štúdie a osvedčené postupy. Odborná príprava vychádzajúca z každodenných požiadaviek a reality právnej praxe bude medzi účastníkmi dobre prijatá. Pri každom kurze odbornej prípravy bude potrebné nájsť rovnováhu medzi potrebnou výučbou podstaty pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a príkladmi ich praktického využitia advokátmi vykonávajúcimi prax.

Keďže používateľská príručka neobsahuje žiadne prípadové štúdie, školitelia by mali použiť publikáciu *A lawyer's guide to detecting and preventing money laundering* (Príručka pre advokátov týkajúca sa odhaľovania prania špinavých peňazí a predchádzania praniu špinavých peňazí), ktorú vydala rada CCBE, Medzinárodná advokátska komora (IBA) a Americká advokátska komora (ABA) v roku 2014. Na stranách 39 – 46 sa uvádza séria prípadových štúdií. Podrobnejšie informácie k tejto otázke sa uvádzajú v časti Prípadové štúdie.

Rozsiahle zoznamy rizík obsahuje aj publikácia, ktorú vydala rada CCBE a komory IBA a ABA, ako aj ďalšia užitočná publikácia *Guidance for a risk-based approach for legal professionals* (Usmernenie týkajúce sa prístupu založeného na hodnotení rizík pre osoby vykonávajúce právnické povolania), ktorú vydala Finančná akčná skupina v roku 2019. Tieto riziká sa tradične rozdeľujú do troch oblastí:

- riziko vo vzťahu ku klientovi,
- riziko vo vzťahu k transakcii,

- geografické riziko.

V prílohe III k smernici sa uvádza informatívny zoznam faktorov a druhov dôkazov o potenciálne vyššom riziku v týchto troch kategóriách, dve uvedené publikácie však obsahujú viac podrobnejších príkladov, a to na stranách 28 – 38 publikácie, ktorú vydala rada CCBE a komory IBA a ABA, a na stranách 27 – 43 publikácie, ktorú vydala Finančná akčná skupina. Tieto riziká predstavujú bohatý zdroj prípadových štúdií aj najlepších postupov, ktoré môžu poslúžiť ako praktické príklady pre advokátov absolvujúcich odbornú prípravu, pričom v časti Prípadové štúdie sa nachádzajú ďalšie informácie o tom, ako možno tieto dve publikácie použiť v kurzoch odbornej prípravy.

A napokon z posúdenia potrieb v oblasti odbornej prípravy vyplynuli oblasti, v ktorých väčšina respondentov spomedzi advokátskych komôr a združení právnikov najviac pociťuje potrebu odbornej prípravy. Týmito oblasťami sú:

1. činnosti, ktoré musia advokáti vykonať na zistenie zdroja finančných prostriedkov klienta;
2. spôsob vykonania hodnotení rizík boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktoré hrozia advokátovi alebo advokátskej kancelárii, ako aj informácie o riziku boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a zraniteľných miestach právneho sektora;
3. vzťah medzi všeobecným nariadením o ochrane údajov (GDPR) a pravidlami boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu;
4. informácie o tom, ako môžu menšie advokátske kancelárie s obmedzenými prostriedkami účinne plniť svoje povinnosti v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu;
5. riešenie rozdielnych pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu v jednotlivých členských štátoch;
6. jednotlivé poznatky o závažných trestných činoch, hodnoteniach rizík a ohlasovacej povinnosti (t. j. aká úroveň vedomostí sa vyžaduje);
7. spôsob identifikovania rôznych typov klientov, napr. jednotlivcov, rôznych druhov spoločností, správ zvereneného majetku atď.;
8. konkrétne otázky súvisiace so skutočným vlastníctvom;
9. do akej miery sa môžu advokáti spoliehať na informácie získané od iných povinných subjektov.

Jednotlivé časti tejto príručky sú určené na pomoc školiteľom pri príprave kurzov. Odpovede na množstvo uvedených otázok sa nachádzajú v príslušných častiach používateľskej príručky. Môžu existovať osobitné aspekty, ktoré sú v určitej jurisdikcii dôležitejšie ako v inej.

Metodika

Každý kurz odbornej prípravy si bude vyžadovať vlastnú metodiku. Prvok kurzu venovaný všeobecne prijímanému právu si napríklad môže vyžadovať tradičnú metódu výučby zahŕňajúcu prezentácie a poznámky. Praktický prvok vrátane prípadových štúdií však možno lepšie vyučovať v rámci malých seminárov alebo viacerých skupín, do ktorých sa všetci účastníci rozdelia, doplnených cvičeniami.

ÚČINNÁ ODBORNÁ PRÍPRAVA

Všeobecné zásady dobrej odbornej prípravy sa uplatňujú aj na odbornú prípravu advokátov v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí.

Pri kurze odbornej prípravy v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí by sa mali zväziť určité osobitné zásady, ako napríklad:

1. Advokáti môžu prichádzať na kurz s rôznymi úrovňami vedomostí a očakávaní. Je dôležité už na začiatku sa dozvedieť, čo účastníci vedia. Niektorí advokáti si napríklad môžu myslieť, že sa na nich pravidlá boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu vôbec nevzťahujú, a vtedy sa treba podrobne zamerať na rozsah pôsobnosti smernice. Iní môžu mať málo skúseností s trestným právom, takže môže byť užitočné zamerať sa na druhy trestných činov, ktoré sa spájajú s príkladmi boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu z reálneho života. Preto je na zabezpečenie relevantnosti a účinnosti odbornej prípravy dôležité už na začiatku posúdiť úroveň vedomostí a informovanosti účastníkov, napríklad formálnym dotazníkom alebo stručným ústnym pohovorom.
2. Užitočná je aj účasť externých odborníkov, ktorí môžu v rámci odbornej prípravy v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu prednášať, čo prinesie iný pohľad na vec. Logickou voľbou je pozvať niekoho z vnútroštátnej finančnej spravodajskej jednotky (FIU), ktorá sa zaoberá správami o podozrivých transakciách, keďže takáto osoba by mohla vysvetliť, s akými prípadmi sa stretáva. Je dôležité vysvetliť zástupcovi FIU, že ak má byť jeho prezentácia relevantná, mal by sa držať nielen príkladov, ktoré sa vzťahujú na advokátov, ale aj konkrétnych pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktoré platia pre advokátov.
3. Právne predpisy o boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu predstavujú oblasť, v ktorej môže na rozdiel od väčšiny iných oblastí advokátskej praxe viesť nedodržanie správnych postupov k trestnoprávnej a inej zodpovednosti advokáta. Preto

je dôležité, aby účastníci z kurzu odchádzali s jednoznačnou predstavou o dôležitosti pravidiel a o tom, že ich nedodržiavanie môže viesť k vyvodeniu zodpovednosti a strate dobrého mena (a potenciálne aj živobytia, ak je záležitosť dostatočne závažná).

4. Ako sa zdôrazňuje v celej tejto príručke, advokáti neustále uvádzajú, že najviac sa v tejto oblasti naučia z príkladov z reálneho života. Všetci prednášajúci by teda mali byť požiadaní o to, aby vo svojich prezentáciách poskytli čo najviac príkladov, a to najmä preto, že význam dôležitých slovných spojení v smernici nie je vždy zrejmý. Takisto by sa mala zvážiť osobitný kurz venovaný iba jednej alebo viacerým prípadovým štúdiám. Podrobnejšie usmernenie k tejto otázke sa uvádza v časti Prípadové štúdie. Ďalej by mali byť účastníci počas kurzu okrem všeobecnej interakcie so školiteľom (školiteľmi) vyzývaní aj na kladenie otázok.
5. Odbornú prípravu budú často vypracúvať osoby, ktoré sa špecializujú na odbornú prípravu vo všeobecnosti, zahŕňajúcu množstvo tém, keďže odborná príprava odborníkov predstavuje *know-how* sama osebe. Odborná príprava v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu sa však líši od odbornej prípravy v témach, ktoré sa týkajú čisto hmotného práva, pretože sa týka hmotného práva aj postupov, ktoré musia byť zakomponované do riadenia advokátskej praxe. Nedodržanie pravidiel môže okrem toho viesť k závažným sankciám pre samotných advokátov, v závažných prípadoch dokonca až k vylúčeniu z komory, čo by presahovalo rámec bežnejšieho prípadu nedbanlivosti v dôsledku nedostatkov v odbornej príprave v podstatnej oblasti. Pri vypracúvaní odbornej prípravy je dôležité myslieť na tieto prvky. Preto sa odporúča, aby všeobecný školiteľ plánoval program odbornej prípravy spoločne s odborníkom na pravidlá boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, čím sa zabezpečí, že príslušným témam sa budú na primeranej úrovni venovať vhodní odborníci.

ZDROJOVÉ MATERIÁLY

Ako už bolo uvedené, existujú užitočné príručky pre advokátov, ktoré sa týkajú boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Boli použité pri vypracúvaní používateľskej príručky a citovalo sa z nich aj v predchádzajúcich častiach tejto príručky pre školiteľov. Školiteľom sa odporúčajú ako ďalšia inšpirácia.

Dvomi základnými príručkami sú:

1. *A lawyer's guide to detecting and preventing money laundering* (Príručka pre advokátov týkajúca sa odhaľovania prania špinavých peňazí a predchádzania praniu špinavých peňazí), ktorú vydala rada CCBE, Medzinárodná advokátska komora (IBA) a Americká advokátska komora (ABA) v roku 2014;

2. [Guidance for a risk-based approach for legal professionals](#) (Usmernenie týkajúce sa prístupu založeného na hodnotení rizík pre osoby vykonávajúce právnické povolania), ktoré vydala Finančná akčná skupina (FATF) v roku 2019;

Treba si však uvedomiť, že tieto dve príručky neboli vydané s ohľadom na osobitný rámec súčasných európskych právnych predpisov. Sú určené pre advokátov na celom svete a zaoberajú sa základnými zásadami. Okrem toho bola prvá príručka vydaná už dávnejšie, takže niektoré základné okolnosti sa mohli zmeniť.

V Spojenom kráľovstve vydala Skupina pre právny sektor v roku 2020 publikáciu [Anti-Money Laundering Guidance for the Legal Sector](#) (Usmernenie týkajúce sa boja proti praniu špinavých peňazí pre právny sektor), čo bolo ešte počas prechodného obdobia pred vystúpením Spojeného kráľovstva z EÚ. Ide o jednu z mnohých príručiek, ktoré vydala advokátska komora. K ďalším v rámci EÚ patria príručky, ktoré vydalo [Združenie právnikov Írska a holandská advokátska komora](#).

Ďalej by sa malo prihliadať na rozhodnutia súdu. V používateľskej príručke sa citujú a stručne opisujú dve základné veci riešené na európskej úrovni. Rozsudky v týchto veciach patria ku kľúčovým v oblasti vplyvu smernice a pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu vo všeobecnosti a týkajú sa základných hodnôt právnického povolania a služobného tajomstva (ktoré sa označuje aj ako dôvernosť a povinnosť advokátov zachovávať mlčanlivosť). Táto téma sa pravdepodobne vyskytne v rámci väčšiny odborných príprav advokátov v oblasti pravidiel boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, preto sa odporúča, aby sa školitelia s týmito vecami oboznámili:

- [Ordre des barreaux francophones et germanophone a i./Conseil des ministres](#), vec C-305/05;
- [Michaud/Francúzsko](#) (žiadosť č. 12323/11).

Školitelia by mali takisto vedieť, že používateľská príručka, ako aj uvedené rozhodnutia sa zaoberajú bojom proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu na európskej úrovni. Smernica bude transponovaná do vnútroštátnych právnych predpisov a môžu sa vyskytnúť aj vnútroštátne veci, o ktorých by mal školiteľ takisto vedieť a ktorým by mal rozumieť.

Je dôležité, aby advokáti presne poznali tak znenie použité v smernici preloženej do ich vnútroštátneho jazyka, ako aj vo vnútroštátnych vykonávacích právnych predpisoch, a jeho bežný výklad. Vnútroštátne právne predpisy a vnútroštátna judikatúra sa nemôžu odchyľovať od normy platnej na úrovni celej EÚ, ktorá je stanovená v smernici, a aj keby to tak bolo, smernica má prednosť. Rozsah významu slovných spojení v nich sa však môže v jednotlivých členských štátoch líšiť.

A napokon by mali školitelia pamätať aj na kontext a obsah vnútroštátnych hodnotení rizík, keďže podmienky, na základe ktorých sa určujú riziká prania špinavých peňazí, sa v jednotlivých členských štátoch líšia. Finančná akčná skupina vedie [záznamy o vnútroštátnych hodnoteniach rizík](#).

PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE

V tejto príručke pre školiteľov sa opakovane spomínajú dve existujúce príručky o povinnostiach advokátov v súvislosti s bojom proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Tieto publikácie obsahujú praktické príklady zraniteľných miest právnického povolania voči trestnej činnosti v tejto oblasti. Nie sú osobitne zamerané na povinnosti vyplývajúce z európskych právnych predpisov, ale predstavujú všeobecné príručky pre advokátov na celom svete. Pri používaní týchto materiálov na to treba prihliadať.

Príručka *A lawyer's guide to detecting and preventing money laundering* (Príručka pre advokátov týkajúca sa odhaľovania prania špinavých peňazí a predchádzania praniu špinavých peňazí), ktorú vydala rada CCBE, Medzinárodná advokátska komora (IBA) a Americká advokátska komora (ABA) v roku 2014 (ďalej len „prvá príručka“), je pre túto príručku pre školiteľov najužitočnejšia, pretože od strany 40 obsahuje prípadové štúdie, ktoré možno použiť v rámci kurzu odbornej prípravy. Pri rozoberaní materiálu s účastníkmi sa možno zamerať najmä na európske riešenia.

V príručke sa uvádzajú prípadové štúdie najrôznejšej povahy. Každá má nadpis, pod ktorý daná prípadová štúdia patrí, a po ňom nasleduje súbor typických skutočností. Ďalej sa uvádza zoznam varovných signálov, ktoré by si mal všimnúť každý účastník, a nasleduje riešenie v časti Čo môžete urobiť.

Typický príklad:

Zrušené transakcie a prevod finančných prostriedkov bez vykonania základných právnych úkonov

Advokátsku kanceláriu oslovila nová klientka so žiadosťou o pomoc pri nákupe viacerých aktív. Klientka rokovala s pomocným právnikom advokátskej kancelárie, ktorý klientke na jej žiadosť poskytol informácie o účte advokátskej kancelárie bez vykonania povinnej starostlivosti vo vzťahu ku klientke alebo uzavretia zmluvy s klientkou. Klientka po vklade finančných prostriedkov nevydala žiadne ďalšie pokyny. Následne vysvetlila, že už nezamýšľa zakúpiť príslušné aktíva, a požiadala o prevedenie vložených peňažných prostriedkov na tretiu stranu, a nie o ich vrátenie na svoj osobný účet.

Varovné signály:

Po prijatí finančných prostriedkov na klientsky účet sa transakcia zruší. Klientka žiada o zaslanie vložených finančných prostriedkov tretej strane, a nie o ich vrátenie. Klientka sa bez riadneho dôvodu vyhýba osobnému kontaktu.

Čo môžete urobiť

Nedovoľte klientom uskutočňovať vklady finančných prostriedkov predtým, ako vykonáte povinnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi, určíte účel transakcie a uistíte sa, že pri

finančných prostriedkoch nehrozí riziko prania špinavých peňazí. Prípadne nezasielajte finančné prostriedky tretej strane, ale vráťte ich pôvodnému zdroju.

Obe príručky, teda prvá uvedená príručka, z ktorej pochádza prípadová štúdia, a druhá príručka *Guidance for a risk-based approach for legal professionals* (Usmernenie týkajúce sa prístupu založeného na hodnotení rizík pre osoby vykonávajúce právnické povolania) vydaná Finančnou akčnou skupinou v roku 2019 (ďalej len „druhá príručka“), obsahujú zoznamy varovných signálov, ktoré prakticky upozorňujú na zraniteľné miesta právnického povolania.

Ďalej uvádzame typický zoznam varovných signálov z kapitoly IV prvej príručky, ktorá je osobitne venovaná varovným signálom (obsahuje ich veľké množstvo):

Spôsob platby

- *Aktívum je zakúpené v hotovosti a potom sa rýchlo použije ako kolaterál úveru.*

Nebolo poskytnuté dostatočné vysvetlenie:

- *nastavenia nezvyčajne krátkeho obdobia splácania,*
- *opakovaného splatenia hypoték dlhé obdobie pred pôvodne dohodnutou splatnosťou alebo*
- *poskytnutia financovania veriteľom, a to buď fyzickou, alebo právnickou osobou, ktorá nie je úverovou inštitúciou.*

V druhej príručke sa nachádza príloha (príloha 5) venovaná príkladom varovných signálov, ktoré upozorňujú osoby vykonávajúce právnické povolania na podozrivé činnosti alebo transakcie. Vyberáme z nej tieto príklady:

l) Kolaterál poskytovaný na transakciu sa v súčasnosti nachádza vo vysokorizikovej krajine.

m) Nedávno založená spoločnosť zaznamenala významné zvýšenie kapitálu alebo sa v krátkom časovom období uskutočnili viaceré vklady do tej istej spoločnosti bez logického vysvetlenia.

n) Zvýšil sa kapitál z cudzej krajiny, ktorá so spoločnosťou nijako nesúvisí alebo sa považuje za vysokorizikovú.

o) Spoločnosť bez logického vysvetlenia získala kapitálovú injekciu alebo injekciu nepeňažných aktív vo výške, ktorá je vzhľadom na podnikateľskú činnosť, veľkosť alebo trhovú hodnotu spoločnosti neprimerane vysoká.

Tieto príklady sa uvádzajú, pretože z nich vyplýva, že aj keď školiteľ nepoužije žiadnu z prípadových štúdií z prvej príručky, obe príručky obsahujú praktické varovné signály, na základe ktorých možno jednoducho vytvoriť ďalšie prípadové štúdie. Ako už bolo uvedené, z dôkazov vyplýva, že čím je odborná príprava praktickejšia, tým ľahšie ju účastníci zvládnu.